

2014:4 • 11. mars 2014

Fjármál hins opinbera 2013, bráðabirgðauppgjör

General government finances 2013, preliminary accounts

Samantekt

Tekjuafkoma hins opinbera var neikvæð um 37,1 milljarð króna árið 2013 eða 2,1% af landsframleiðslu. Til samanburðar var tekjuafkoman neikvæð um 65 milljarða króna árið 2012 eða 3,8% af landsframleiðslu. Tekjur hins opinbera námu um 789 milljörðum króna og hækkuðu um 6,6% milli ára. Sem hlutfall af landsframleiðslu mældust þær 44,2% samanborið við 43,6% árið 2012. Útgjöld hins opinbera voru 826 milljarðar króna og jukust um 2,6% milli ára en hlutfall þeirra af landsframleiðslu lækkaði milli ára, fór úr 47,4% í 46,3%.

Heildarútgjöld til heilbrigðismála árið 2013 voru 161,8 milljarðar króna eða 9,1% af landsframleiðslu. Þar af var hlutur hins opinbera 130,2 milljarðar króna en hlutur heimila 31,6 milljarðar eða 19,5%. Á mann námu heilbrigðisútgjöld hins opinbera 402 þúsundum króna og hafa þau að raungildi lækkað um 57 þúsund krónur frá árinu 2008 eða um 12,4%.

Til fræðslumála var ráðstafað 144,6 milljörðum króna 2013 eða 8,1% af landsframleiðslu. Þar af var fjármögnun hins opinbera um 130,3 milljarðar króna og hlutur heimilanna rúmlega 14,3 milljarðar króna eða tæp 10%. Á mann námu fræðsluútgjöld hins opinbera 402 þúsund krónum og hafa þau að raungildi lækkað um rúmar 60 þúsund krónur frá árinu 2008 eða um 13,1%.

Inngangur

Fjármál hins opinbera eru í brennidepli í þessu riti

Í þessu riti verður fyrst og fremst lögð áhersla á hið opinbera en samsvarandi upplýsingar um undirgeira þess má sjá á vefsíðu Hagstofunnar. Vikið verður að afkomuþróun hins opinbera, gerð grein fyrir þróun tekna og gjalda frá mismunandi sjónarhornum, og heilbrigðis- og menntamálum eru gerð skil í talnaefni og myndum.

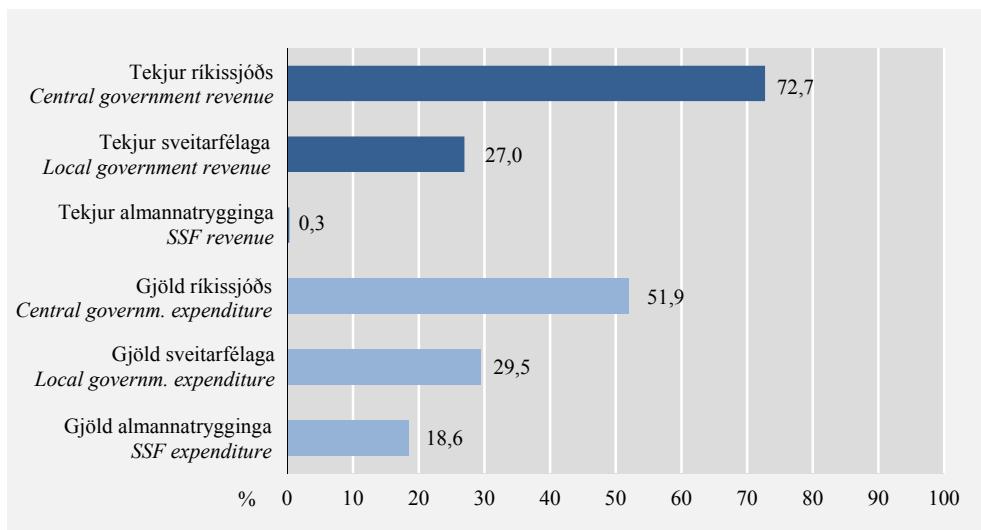
*Hið opinbera takmarkast við
A-hluta ríkissjóðs, A-hluta
sveitarfélaga og
almannatryggingar*

Umfang hins opinbera

Hefðbundin skilgreining á hinu opinbera samkvæmt þjóðhagsreikningum afmarkast við starfsemi sem fjármögnuð er með álagningu skatta en ekki með tekjum af sölu á vörum og þjónustu á almennum markaði. Hér er því um tiltölulega þröngr skilgreiningu að ræða sem takmarkast við A-hluta ríkissjóðs, A-hluta sveitarfélaga og almannatryggingar. Í þessu felst að atvinnustarfsemi á vegum hins opinbera, sem fjármögnuð er að mestu með sölu á vörum og þjónustu, er ekki talin til hins opinbera geira samkvæmt hefðbundinni skilgreiningu, heldur til fyrirtækjageira hagkerfisins.

Mynd 1. Innbyrðis skipting á umfangi undirgeira hins opinbera 2013

Figure 1. Relative size of governments in terms of revenue and expenditure 2013

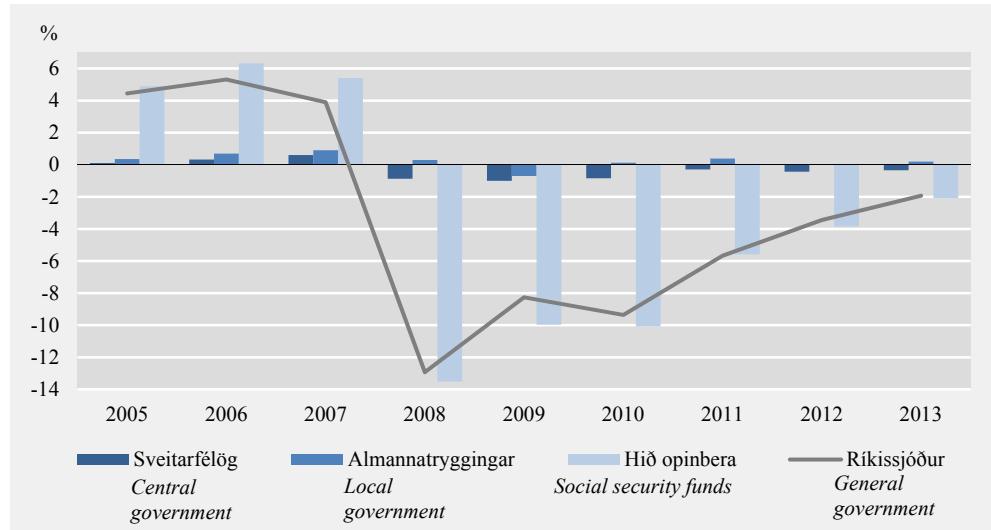
Árið 2013 runnu 72,7% tekna hins opinbera til ríkissjóðs og 27,0% til sveitarfélaga (sjá mynd 1). Af tekjum ríkissjóðs runnu 32,2% áfram til almannatrygginga og sveitarfélaga sem fjárframlög eða 161,9 milljarðar króna til almannatrygginga og 25,3 milljarðar króna til sveitarfélaga. Af útgjöldum hins opinbera er hlutur almannatrygginga 18,6% eða 153,5 milljarðar króna, sveitarfélaga 29,5% eða 243,6 milljarðar króna, og ríkissjóðs 51,9% eða 429,1 milljarður króna.

Afkoma hins opinbera

*Tekjuhalli hins opinbera nam
2,1% af landsframleiðslu 2013
samanborið við 3,8% 2012*

Samkvæmt bráðabirgðatölum var tekjuafkoma hins opinbera neikvæð um 37,1 milljarð króna árið 2013 eða sem nemur 2,1% af landsframleiðslu og 4,7% af tekjum þess. Til samanburðar var tekjuafkoman neikvæð um 65,3 milljarða króna árið 2012 eða 3,8% af landsframleiðslu. Hagstæðari afkoma 2013 skýrist fyrst og fremst af auknum skatttekjum en þær jukust um 6,4% milli ára. Á sama tíma jukust útgjöld hins opinbera um 2,6% milli 2012 og 2013. Þar af voru 4,5 milljarðar króna vegna Íbúðaláanasjóðs samanborið við að á árinu 2012 nam sú gjaldfærsla 13,0 milljörðum króna.

Mynd 2. Tekjuafkoma hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu
Figure 2. The general government financial balance as per cent of GDP

Vegna umfangs ríkissjóðs ræður tekjuafkoma hans miklu um þróun afkomu hins opinbera í heild. Árið 2013 er áætlaður tekjuhalli ríkissjóðs 34,5 milljarðar króna eða 1,9% af landsframleiðslu, samanborið við 58,5 milljarða króna árið 2012 eða 3,4% af landsframleiðslu.

Tafla 1. Fjármál hins opinbera 2007–2013

Table 1. General government finances 2007–2013

Í milljörðum króna <i>In billion ISK</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹
Tekjur hins opinbera <i>General gov. revenue</i>	623,8	653,6	614,3	637,3	681,1	740,3	789,1
Útgjöld hins opinbera <i>Gen. gov. expenditure</i>	553,1	853,7	763,3	791,9	771,8	805,6	826,3
Tekjuafkoma hins opinbera <i>Gen. gov. NLB</i>	70,7	-200,2	-149,0	-154,6	-90,7	-65,3	-37,1
Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>							
Tekjur hins opinbera <i>Gen. gov. revenue</i>	47,9	44,1	41,0	41,5	41,8	43,6	44,2
Útgjöld hins opinbera <i>Gen. gov. expenditure</i>	42,5	57,7	51,0	51,6	47,4	47,4	46,3
Tekjuafkoma hins opinbera <i>Gen. gov. NLB</i>	5,4	-13,5	-9,9	-10,1	-5,6	-3,8	-2,1
Tekjuafkoma ríkissjóðs <i>Central gov. NLB</i>	3,9	-12,9	-8,3	-9,4	-5,7	-3,4	-1,9
Tekjuafkoma sveitarfélaga <i>Local gov. NLB</i>	0,6	-0,9	-1,0	-0,8	-0,3	-0,4	-0,3
Tekjuafkoma almannatrygg. <i>SSF NLB</i>	0,9	0,3	-0,7	0,1	0,4	0,0	0,2

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Tekjuhalli sveitarfélaga var 6,2 milljarðar króna 2013 samanborið við 7,3 milljarða króna árið 2012

Tekjuhalli sveitarfélaga árið 2013 er áætlaður 6,2 milljarðar króna eða 0,3% af landsframleiðslu og 2,6% af tekjum þeirra. Til samanburðar var tekjuhalli þeirra 7,3 milljarðar króna árið 2012 eða 0,4% af landsframleiðslu. Skatttekjur sveitarfélaga jukust um 5,4% milli ára.

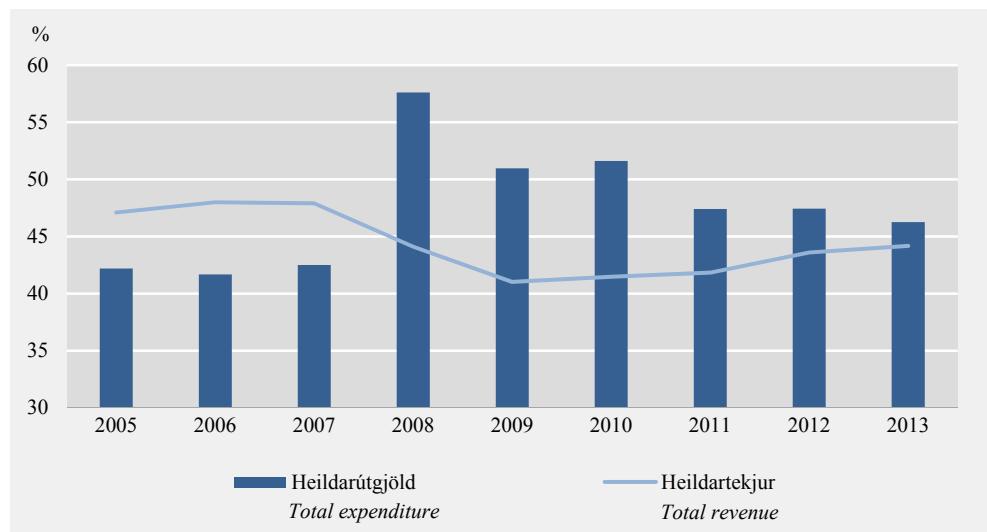
Tekjur hins opinbera námu 44,2% af landsframleiðslu árið 2013 og hækkuðu um 6,6% milli ára.

Tekjur hins opinbera

Tekjur hins opinbera námu 789,1 milljarði króna árið 2013 og jukust um 6,6% milli ára. Sem hlutfall af landsframleiðslu mældust þær 44,2% samanborið við 43,6% 2012 og 41,8% árið 2011. Tekjurnar sem hlutfall af landsframleiðslu eru nú svipaðar og árið 2008 en hæstar mældust þær árin 2006 og 2007 eða um 48% af landsframleiðslu. Tekjur ríkissjóðs hækkuðu úr 32,0% af landsframleiðslu 2012 í 32,6% 2013 og tekjur sveitarfélaga hækkuðu lítillega eða úr 13,3% af landsframleiðslu í 13,4%. Tekjur almannatrygginga námu 9,2% af landsframleiðslu árið 2013 en voru 9,3% árið 2012.

Mynd 3. Tekjur og útgjöld hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu

Figure 3. The general government revenues and expenditures as per cent of GDP

Tafla 2. Heildartekjur hins opinbera og undirgeira þess 2007–2013

Table 2. General government total revenue 2007–2013

Í milljörðum króna In billion ISK	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹
Hið opinbera <i>General government</i>	623,8	653,6	614,3	637,3	681,1	740,3	789,1
Ríkissjóður <i>Central government</i>	454,6	476,9	447,4	470,8	495,8	543,6	581,7
Sveitarfélög <i>Local governments</i>	185,3	193,4	189,3	192,6	214,7	225,7	238,6
Almannatryggingar <i>Social security funds</i>	103,3	113,2	133,6	142,9	160,8	157,9	164,3
Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>							
Hið opinbera <i>General government</i>	47,9	44,1	41,0	41,5	41,8	43,6	44,2
Ríkissjóður <i>Central government</i>	34,7	32,2	29,9	30,7	30,4	32,0	32,6
Sveitarfélög <i>Local governments</i>	14,2	13,1	12,6	12,5	13,2	13,3	13,4
Almannatryggingar <i>Social security funds</i>	7,9	7,6	8,9	9,3	9,9	9,3	9,2

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Skatttekjur- og tryggingagjöld skila hinu opinbera um 663 milljörðum króna 2013 eða 37,3% af landsframleiðslu

Megintekjustofn hins opinbera eru skatttekjur og tryggingagjöld sem skiliðu 81,4% tekna þess árið 2013. Sem hlutfall af landsframleiðslu hafa þessar tekjur aukist úr 36,8% af landsframleiðslu árið 2012 í 37,1% árið 2013. Hæst mældist þetta hlutfall árið 2006 er það var 41,4% af landsframleiðslu. Aðrar tekjur hins opinbera, eins og sölu- og eignatekjur, jukust um 9,4% milli ára. Þar munar mestu um auknar arðgreiðslur frá fyrirtækjum í eigu ríkisins.

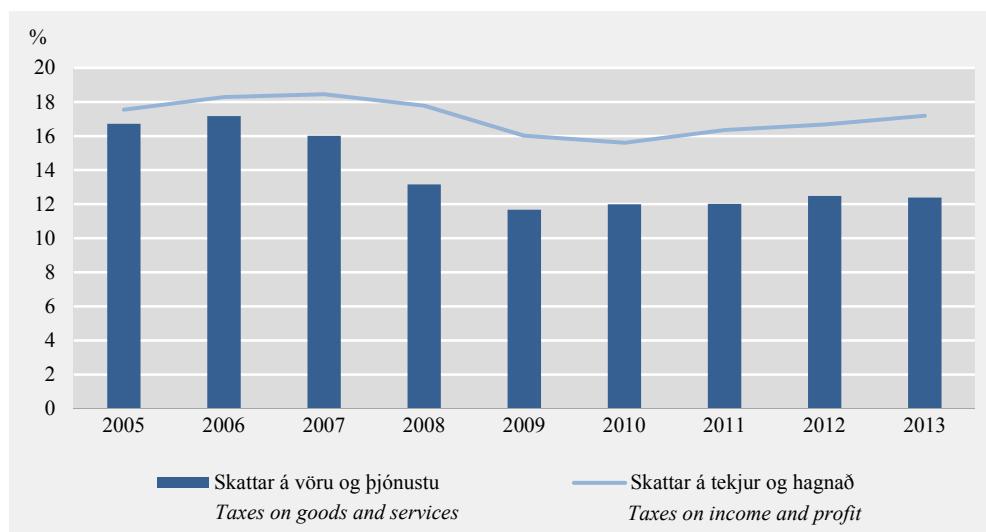
Tafla 3. Megintekjustofnar hins opinbera 2007–2013
Table 3. General government main income types 2007–2013

Í milljörðum króna <i>In billion ISK</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹
Heildartekjur <i>Total revenue</i>	623,8	653,6	614,3	637,3	681,1	740,3	789,1
Skatttekjur <i>Taxes</i>	490,5	500,8	459,9	474,1	517,8	559,7	595,3
Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	39,6	41,6	45,9	63,6	66,8	64,9	68,0
Fjárfamlög <i>Grants</i>	1,1	1,5	2,2	2,4	2,9	3,7	3,2
Aðrar tekjur <i>Other revenue</i>	92,6	109,6	106,3	97,2	93,5	112,1	122,6
Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>							
Heildartekjur <i>Total revenue</i>	47,9	44,1	41,0	41,5	41,8	43,6	44,2
Skatttekjur <i>Taxes</i>	37,7	33,8	30,7	30,9	31,8	32,9	33,3
Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	3,0	2,8	3,1	4,1	4,1	3,8	3,8
Fjárfamlög <i>Grants</i>	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Aðrar tekjur <i>Other revenue</i>	7,1	7,4	7,1	6,3	5,7	6,6	6,9

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Tekjuskattar skiliðu hinu opinbera um 51,6% skatttekna og 17,2% af landsframleiðslu. Skattar á vöru og þjónustu voru 33,7% þessara tekna eða um 12,4% af landsframleiðslu. Þar af var virðisaukaskatturinn um 8,4%.

Mynd 4. Helstu skattstofnar hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu
Figure 3. The general government main taxes as per cent of GDP

Eignaskattar hins opinbera námu 2,5% af landsframleiðslu árið 2013 og vógu fasteignaskattar þar þyngst, en áætlað er að þeir hafi skilað hinu opinbera 28,1 milljarði króna það ár sem er 6,2% hærri fjárhæð en árið 2012.

Tekjur af sköttum á alþjóðaverslun og viðskipti, einkum tollum, drögust saman um 27% frá árinu 2012, sem skýrist af styrkingu gengis og samdrætti í innflutningi. Á jukust aðrar skatttekjur um 12,7% milli ára. Sú aukning skýrist aðallega af viðbótargaldi af bankastarfsemi sem kom inn árið 2013.

Tafla 4. Skatttekjur og tryggingagjöld hins opinbera 2007–2013

Table 4. General government taxes and social contributions 2007–2013

Í milljörðum króna In billion ISK	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹
Skattar og tr.gjöld Taxes and social contrib.	40,5	36,6	33,8	35,0	35,9	36,8	37,1
Skattar á tekjur og hagnað Taxes on income	18,4	17,8	16,0	15,6	16,4	16,7	17,2
Skattar á launagreiðslur Taxes on payroll	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4
Eignaskattar Taxes on property	2,4	2,2	2,1	2,3	2,3	2,5	2,5
Skattar á vörú og þjónustu Taxes on G&S	16,0	13,2	11,7	12,0	12,1	12,5	12,4
Skattar á alþ.viðskipti Taxes on intern. trade	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3
Aðrir skattar Other taxes	0,1	0,1	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6
Tryggingagjöld Social contributions	3,0	2,8	3,1	4,1	4,1	3,8	3,8

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.**Tafla 5. Tekjuskattar hins opinbera 2007–2013**

Table 5. The general government tax on income and profits 2007–2013

Í milljörðum króna In billion ISK	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹
Tekjuskattar Taxes on income and profits	241,4	263,5	239,9	239,7	266,8	283,2	307,0
Tekjusk. einstakl. Individual income tax	180,1	195,6	192,3	197,3	220,6	234,5	249,0
Tekjusk. lögaðila Corporate income tax	32,6	28,5	26,5	14,6	29,5	34,0	38,5
Fjárm.tekjusk. Tax on interest & cap. gains	28,8	39,3	21,1	27,7	16,8	14,8	19,6
Í milljörðum króna In billion ISK	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹
Tekjuskattar Taxes on income and profits	18,5	17,8	16,0	15,6	16,4	16,7	17,2
Tekjusk. einstakl. Individual income tax	13,8	13,2	12,8	12,8	13,5	13,8	13,9
Tekjusk. lögaðila Corporate income tax	2,5	1,9	1,8	1,0	1,8	2,0	2,2
Fjárm.tekjusk. Tax on interest & cap. gains	2,2	2,7	1,4	1,8	1,0	0,9	1,1

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Útgjöld hins opinbera

Útgjöld hins opinbera drögust saman sem hlutfall af landsframleiðslu

Útgjöld hins opinbera eru áætluð um 826 milljarðar króna árið 2013 og jukust um 2,6% milli ára. Þrátt fyrir aukningu lækkaði hlutfall útgjalda af landsframleiðslu úr 47,4% 2012 í 46,3% 2013. Launakostnaður jókst um 6,3% milli ára og fjárfesting um 14,3%. Aukningin í fjárfestingunni skyrist meðal annars af Vaðlaheiðargöngum en fjárfestingin þar var um 1,9 milljarðar króna. Tilfærsluútgjöld önnur en fjárfamlög lækkuðu um 16,1% milli ára. Þar munar mestu um Íbúðalánasjóð eins og áður er getið.

Tafla 6. Útgjöld hins opinbera og undirgeira þess 2007–2013

Table 6. The general government expenditure 2007–2013

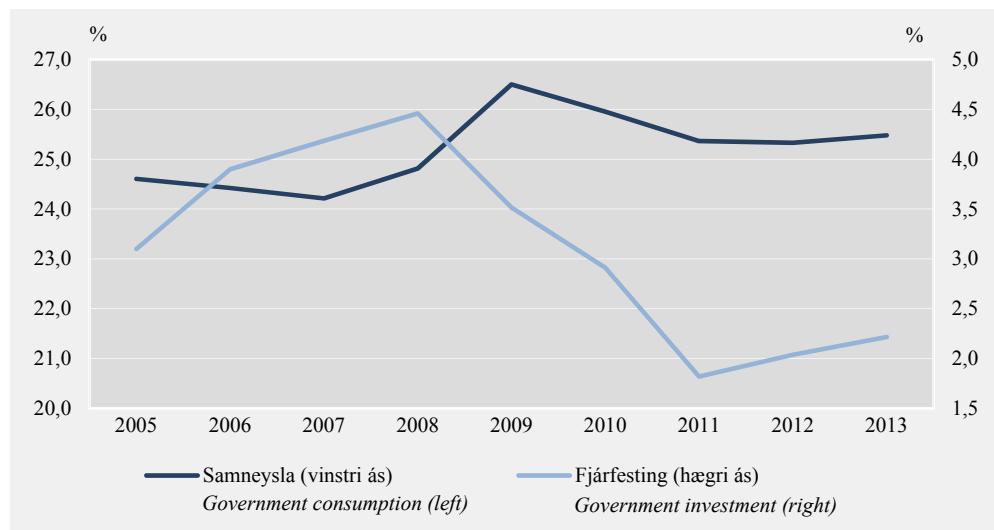
Í milljörðum króna In billion ISK	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹
Hið opinbera General government	553,1	853,7	763,3	791,9	771,8	805,6	826,3
Ríkissjóður Central government	403,2	668,6	571,1	614,4	588,4	602,1	616,3
Sveitarfélög Local governments	177,3	206,3	204,2	205,5	219,4	233,1	244,7
Almannatryggingar Social security funds	92,0	108,8	144,1	141,0	154,2	157,3	160,7
Í milljörðum króna In billion ISK	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹
Hlutfall af VLF Per cent of GDP	42,5	57,7	51,0	51,6	47,4	47,4	46,3
Hið opinbera General government	31,0	45,2	38,1	40,0	36,1	35,4	34,5
Ríkissjóður Central government	13,6	13,9	13,6	13,4	13,5	13,7	13,7
Sveitarfélög Local governments	7,1	7,1	9,6	9,2	9,5	9,3	9,0

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Heildarútgjöld ríkissjóðs jukust um 2,4% ára en útgjöld sveitarfélaga um 5,0%. Útgjöld almannatrygginga jukust um 2,1% en sem hlutfall af landsframleiðslu voru þau 9,0% árið 2013 en þau mældust hæst árið 2009 eða 9,6%.

Síðustu ár hafa verið fjárhag hins opinbera þung í skauti en í uppgjöri ársins 2011 eru 19,2 milljarða útgjöld vegna áfallinna ríkisábyrgða, í uppgjöri 2010 eru 60 milljarða útgjöld sem samanstanda af 33 milljarða framlagi til Íbúðaláanasjóðs og 27 milljarða áfallinni ríkisábyrgð. Þá voru 13 milljarðar króna gjaldfærðar vegna Íbúðaláanasjóðs árið 2012.

Mynd 5. Samneysla og fjárfesting hins opinbera sem hlutfall af VLF
Figure 5. General government final consumption and investment as per cent of GDP

Ef hagræn útgjöld hins opinbera eru skoðuð sést að samneysluútgjöldin, þ.e. launaútgjöld og kaup að frádreginni sölu á vörum og þjónustu, voru sem hlutfall af landsframleiðslu 25,5% og jukust um 1,3% að raungildi frá árinu 2012. Launaútgjöldin eru stærsti hluti samneysluútgjaldanna eða um 58%.

Fjárfestingarútgjöld hins opinbera jukust á árinu 2013 en sem hlutfall af landsframleiðslu er fjárfestingin áætluð 2,2% og er þetta annað árið í röð sem hún eykst eftir að hafa dregist saman frá 2008 til 2011.

Tafla 7. Hagræn flokkun útgjalda hins opinbera 2007–2013
Table 7. The general government expenditure by economic type 2007–2013

Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹
Heildarútgjöld <i>Total expenditure</i>	42,3	57,7	51,0	51,6	47,4	47,4	46,3
Laun <i>Wages and salaries</i>	14,8	14,6	15,0	14,8	14,5	14,8	14,9
Kaup á vöru og þjón. <i>Use of goods & services</i>	10,8	11,6	12,5	12,2	11,8	11,8	11,8
Vaxtagjöld <i>Interest</i>	2,6	3,3	6,6	5,5	5,2	5,6	5,3
Framleiðslustyrkir <i>Subsidies</i>	1,8	1,8	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8
Félagslegar tilf. til heimila <i>Social benefits</i>	5,8	6,1	8,1	7,9	8,5	8,0	7,4
Önnur tilfærsluútgjöld <i>Other expenditure</i>	2,2	15,5	3,0	6,2	3,6	3,2	2,5
Fjárfesting <i>Acquisition of nonfinancial assets</i>	4,2	4,5	3,5	2,9	1,8	2,0	2,2

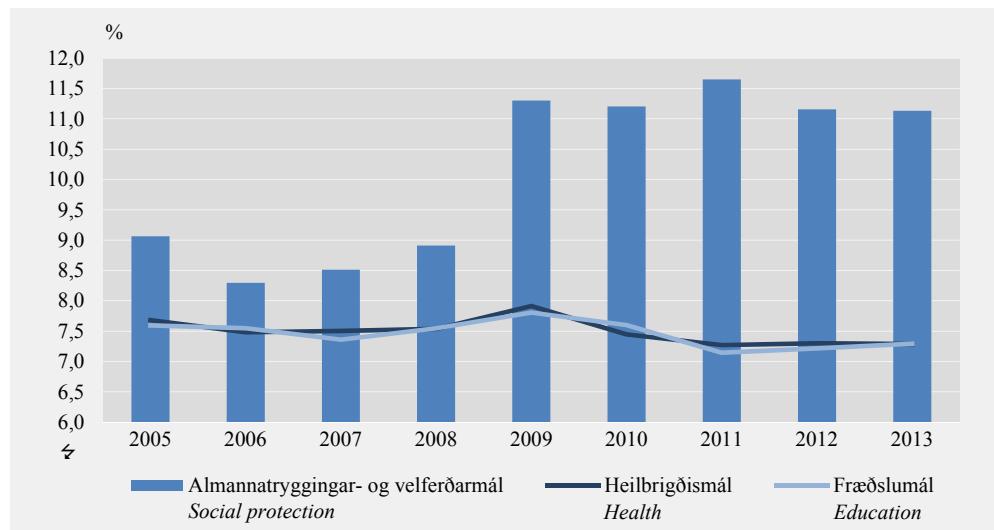
¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Tilfærsluútgjöld hins opinbera, þ.e. framleiðslustyrkir, fjárframlög, félagslegar tilfærslur til heimila og aðrar tilfærslur, námu 11,8% af landsframleiðslu. Útgjöldin drögust saman milli ára en þar munar mestu um að framlög til íbúðalánasjóðs fara úr 13 mö. króna í 4,5 ma og minni útgjöld vegna vaxta- og barnabóta.

Vaxtagjöld hins opinbera námu um 94 milljörðum króna 2013 eða 5,3 % af landsframleiðslu

Vaxtaútgjöld hins opinbera drögust lítillega saman milli áranna 2012 og 2013 eða um 1,4%. Sem hlutfall af landsframleiðslu námu vaxtagjöld hins opinbera 5,3% árið 2013 en 5,6% árið 2012.

Mynd 6. Þrír stærstu málaflokkar hins opinbera sem hlutfall af VLF
Figure 6. General government main expenditure functions as per cent of GDP

*Heilbrigðisútgjöld hins opinbera
námu 7,3% af landsframleiðslu
árið 2013*

Heilbrigðismál

Útgjöld hins opinbera til heilbrigðismála árið 2013 námu 130,2 milljörðum króna¹ eða 7,3% af landsframleiðslu. Sem hlutfall af landsframleiðslu voru þau mjög svipuð og árin 2011 og 2012. Af heildarútgjöldum hins opinbera 2013 fóru um 15,8% til heilbrigðismála.

Tafla 8. Útgjöld hins opinbera til heilbrigðismála 2007–2013
Table 8. The general government expenditure on health 2007–2013

Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹
Heilbrigðisútgjöld alls <i>Expenditure on health²</i>	7,5	7,5	7,9	7,5	7,3	7,3	7,3
1. Lækn.vörur og hjálpartæki <i>Medical products</i>	0,7	0,8	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7
2. Fjónusta við ferlisjúklinga <i>Outpatient services</i>	1,4	1,4	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4
3. Sjúkrahúsajónusta <i>Hospital services</i>	5,2	5,1	5,3	5,0	4,8	4,9	4,9
4. Forvarnir og alm. heilb.þj. <i>Public health serv.</i>	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Heilbrigðismál ót.a.s. <i>Health n.e.c.</i>	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

² Kaup heimila á heilb.þjón. hins opinbera dregin frá. *The households purchase of public health is excluded.*

Opinberum útgjöldum til heilbrigðismála má skipta niður á viðfangsefni, eins og gert er í töflu 8 en ýtarlegri sundurliðun er að finna í töflu 22 í töfluviðauka. Árið 2013 var 4,9% af landsframleiðslu ráðstafað til sjúkrahúsajónustu og hefur það hlutfall verið mjög svipað síðan árið 2010. Að raungildi á mann stóðu útgjöld til sjúkrahúsastofnana og vegna þjónustu við ferlisjúklinga í stað en útgjöld vegna lyfja- og hjálpartækjakaupa drögust saman um 9,4%.

Af opinberum útgjöldum til heilbrigðisþjónustu var hlutur almennrar sjúkrahúsajónustu um 67,7%. Þjónusta við ferlisjúklinga, þar sem þyngst vega almenn heilsugæsla og þjónusta sérfraeðilækna utan sjúkrahúsa, var um 1,4% af landsframleiðslu eða 19,5% af heilbrigðisútgjöldum. Lyfja- og hjálpartækjakostnaður nam árið 2013 um 9,9% opinberra útgjalda til heilbrigðismála eða 0,7% af landsframleiðslu.

¹ Frá útgjöldum hins opinbera til heilbrigðismála hafa verið dregin kaup heimila á heilbrigðisþjónustu hins opinbera, en þau flokkast með einkaneyslu heimilanna.

Tafla 9. Heildarútgjöld til heilbrigðismála 1998–2013

Table 9. The expenditure on health 1998–2013

	Alls, millj. kr. <i>Total, mill. ISK</i>	Hlutfall af landsframleiðslu			Hlutfall heimila af heild HH % of totals	Heilbr.útgj.- staðvirt ¹ <i>Health exp. in fixed prices¹</i>	Heilbr.útgj.- staðvirt á mann ¹ <i>Health exp. per capita¹</i>			
		Percent of GDP								
		Hið opinb. <i>General govern.</i>	Heimili <i>House- holds</i>	Alls <i>Total</i>						
1998	52.396	7,16	1,74	8,91	19,6	100,0	100,0			
1999	60.878	7,91	1,72	9,63	17,8	108,5	107,1			
2000	64.954	7,70	1,80	9,50	18,9	108,7	105,8			
2001	72.106	7,56	1,78	9,34	19,0	110,9	106,5			
2002	82.890	8,31	1,84	10,15	18,1	117,5	111,9			
2003	87.361	8,48	1,90	10,38	18,3	119,1	112,7			
2004	91.907	8,04	1,86	9,89	18,8	120,2	112,5			
2005	96.857	7,68	1,76	9,44	18,6	120,6	111,6			
2006	106.683	7,48	1,65	9,13	18,0	121,5	109,3			
2007	118.962	7,54	1,60	9,14	17,5	126,5	111,2			
2008	135.221	7,56	1,59	9,15	17,4	129,1	110,7			
2009	144.335	7,90	1,74	9,64	18,0	125,3	107,5			
2010	142.567	7,46	1,82	9,28	19,6	119,1	102,6			
2011	147.431	7,28	1,78	9,05	19,6	118,0	101,3			
2012	153.981	7,30	1,76	9,06	19,4	116,1	99,1			
2013	161.815	7,29	1,77	9,06	19,5	117,9	99,5			

¹ Heilbrigðisútgjöld staðvirt með verðvísitölu samneyslunnar. Magnvísitala, 1998=100. *Health expenditure deflated by price index of government final consumption. Volume index 1998=100.*

Í töflu 22 í töfluviðauka má meðal annars sjá að útgjöld hins opinbera til heilbrigðismála voru 402 þúsund krónur á mann árið 2013 en frá árinu 2008 hafa þau lækkað um 12,4% á mann á föstu verði. Á árunum 2002 til 2008 voru þau aftur á móti svipuð á föstu verði eða á bilinu 445–458 þúsund krónur á verðlagi 2013. Á árinu 2013 var kostnaður vegna almennra sjúkrahúsa 272 þúsund krónur á mann, vegna heilsugæslu rúm 78 þúsund og vegna lyfja og hjálpartækja rúmlega 36 þúsund krónur á mann.

162 milljörðum króna var ráðstafað til heilbrigðismála á árinu 2013, eða 9,1% af landsframleiðslu

Í töflu 9 hefur útgjöldum heimila til heilbrigðismála verið bætt við útgjöld hins opinbera og sýnir taflan heildarútgjöld til heilbrigðismála á árunum 1998–2013, mæld sem hlutfall af landsframleiðslu. Einnig eru sýnd heilbrigðisútgjöld á mann á föstu verði. Þar sést að á árinu 2013 nam heilbrigðiskostnaður 162 milljörðum króna eða 9,1% af landsframleiðslu. Hæst urðu heilbrigðisútgjöldin sem hlutfall af landsframleiðslu árið 2003 er þau námu 10,4%. Tæp 20% útgjaldanna árið 2013 voru fjármögnuð af heimilunum. Heilbrigðisútgjöld á föstu verði hafa vaxið um 18% frá árinu 1998 en útgjöld á mann hafa lækkað um 0,5% á sama tíma.

Fræðslumál

Útgjöld hins opinbera til fræðslumála námu um 130 milljörðum króna á árinu 2013¹ eða 7,3% af landsframleiðslu (sjá töflu 10). Tæplega helmingur útgjaldanna rann til grunnskólastigsins. Til háskólastigsins runnu af hálfu hins opinbera um 21% útgjaldanna eða 1,6% af landsframleiðslu. Framhaldsskólastigið tók til sín minna eða 17% útgjaldanna. Útgjöld hins opinbera til leikskólastigsins námu um 9,6% og hefur það verið svipað síðustu árin. Að raungildi á mann jukust útgjöld til leik- og grunnskóla lítillega og um 2,6% til háskólastigsins. Útgjöld til fram-

¹ Frá útgjöldum hins opinbera til fræðslumála hafa verið dregin kaup heimila á fræðsluþjónustu hins opinbera sem flokkast með einkaneyslu heimilanna.

haldsskólastigs á mann að raungildi drögust hins vegar saman um 0,6%. Útgjöld til stoðþjónustu og stjórnunar námu um 5,7% af útgjöldum hins opinbera. Af heildarútgjöldum hins opinbera 2013 fara um 15,8% til fræðslumála.

Tafla 10. Útgjöld hins opinbera til fræðslumála 2007–2013
Table 10. The general government expenditure on education 2007–2013

Hlutfall af VLF <i>Percent of GDP</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹
Fræðsluútgj. alls² <i>Expenditure on education²</i>	7,4	7,6	7,8	7,6	7,1	7,2	7,3
1. Leikskólastig <i>Pre-primary education</i>	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
2. Grunnskólastig <i>Primary and sec. education</i>	3,6	3,6	3,7	3,5	3,4	3,4	3,4
3. Framhaldsskólastig <i>Upper secondary edu.</i>	1,3	1,3	1,4	1,3	1,2	1,2	1,2
4. Háskólastig <i>Tertiary education</i>	1,4	1,5	1,6	1,6	1,4	1,5	1,6
5. Önnur skólastig <i>Other school leves</i>	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
6. Önnur fræðslumál ót.a.s. <i>Education n.e.c.</i>	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

² Kaup heimila á fræðslupj. hins opinbera dregin frá. *The households purchase of public education in excluded.*

Tafla 11. Heildarútgjöld til fræðslumála 1998–2013
Table 11. The expenditure on education 1998–2013

Alls, millj. kr. <i>Total, mill. ISK</i>	Hlutfall af landsframleiðslu <i>Percent of GDP</i>			Hlutfall heimila af heild HH % of totals	Fræðslu.útgj.- staðvirt ¹ <i>Edu. exp. in fixed prices¹</i>	Fræðslu.útgj.- staðvirt á mann ¹ <i>Edu. exp. per capita¹</i>
	Hið opinb. <i>General govern.</i>	Heimili <i>House- holds</i>	Alls <i>Total Total</i>			
1998	42.010	6,45	0,69	7,14	9,7	100,0
1999	46.257	6,61	0,70	7,31	9,6	103,5
2000	50.481	6,67	0,71	7,38	9,6	106,2
2001	59.400	6,97	0,73	7,70	9,4	115,5
2002	68.931	7,64	0,81	8,44	9,6	123,5
2003	71.049	7,55	0,89	8,44	10,6	121,8
2004	77.350	7,47	0,85	8,32	10,2	127,7
2005	86.466	7,59	0,84	8,43	9,9	136,2
2006	97.658	7,55	0,81	8,36	9,7	141,6
2007	106.411	7,36	0,77	8,13	9,5	145,0
2008	122.411	7,56	0,71	8,27	8,6	151,6
2009	128.008	7,81	0,74	8,55	8,7	144,9
2010	128.206	7,60	0,75	8,35	9,0	139,6
2011	128.462	7,14	0,74	7,89	9,4	134,5
2012	135.750	7,22	0,78	7,99	9,7	134,4
2013	144.580	7,29	0,80	8,09	9,9	137,7

¹ Fræðsluútgjöld staðvirt með verðvísítolu samneyslunnar. Magnvísitala, 1998=100. *Expenditure on education deflated by price index of government final consumption. Volume index, 1998=100*

Í töflu 23 í töfluviðauka kemur fram að útgjöld til fræðslumála voru um 402 þúsund krónur á mann árið 2013 sem er mjög svipað og síðustu tvö ár og sama fjárhæð og útgjöldin til heilbrigðismála. Langstærsti hluti útgjalda hins opinbera til fræðslumála eru samneysluútgjöld, en fjárfestingaráutgjöld vega einnig þungt.

Til fræðslumála í landinu er ráðstafað 8,1% af landsframleiðslu, eða 145 milljörðum króna

Í töflu 11 hefur útgjöldum heimila til fræðslumála verið bætt við útgjöld hins opinbera. Að þeim meðtoldum eru heildarútgjöld til fræðslumála um 8,1% af landsframleiðslu árið 2013. Tær 10% útgjaldanna eru fjármögnuð af heimilunum og hefur sú hlutdeild aukist síðustu fjögur árin. Fræðsluútgjöldin alls á föstu verði¹ hafa dregist saman um 9,1% frá 2008 en árin þar á undan höfðu þau vaxið jafnt og þétt. Frá árinu 1998 hafa þessi útgjöld vaxið um 37,7% á föstu verði eða um 16,3% á manni.

Peningalegar eignir og skuldir hins opinbera

Peningalegar eignir hins opinbera minnkuðu um 43 milljarða króna árið 2013

Heildarskuldir hins opinbera voru 2.191 milljarður króna árið 2013

Peningalegar eignir hins opinbera námu samkvæmt áætlun 1.201 milljarði króna í árslok 2013 eða sem nemur 67,2% af landsframleiðslu. Þær drögust saman um 43 milljarða króna á árinu. Lánveitingar námu 205 milljörðum króna í árslok 2013, sjóður og bankainnistæður námu 430 milljörðum króna í árslok og hlutafjáreign 369,5 milljörðum króna. Hér er um áætlun út frá greiðslutölum að ræða og geta niðurstöður því breyst þegar endanlegt uppgjör liggur fyrir.

Heildarskuldir hins opinbera námu samkvæmt áætlun 2.191 milljarði króna í árslok 2013 eða 122,6% af landsframleiðslu. Hlutfallið var 132,4% árið 2011 og hafði þá hækkað á hverju ári frá árinu 2007 er það var 53,3%. Erlendar lántökur námu í árslok 410 milljörðum króna eða 23% af landsframleiðslu. Innlendar lántökur námu 328,2 milljörðum króna í árslok, verðbréfaskuldir tæpum 867 milljörðum króna og þá voru viðskiptaskuldir áætlaðar 123 milljarðar króna.

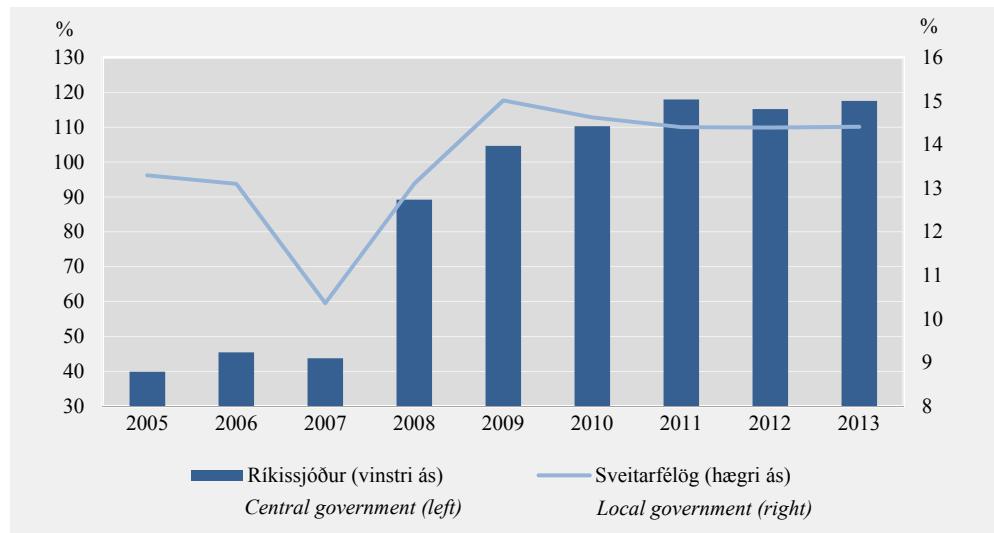
Tafla 13. Peningalegar eignir og skuldir hins opinbera 2007–2013
Table 13. The general government financial assets and liabilities 2007–2013

Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹
Peningalegar eignir <i>Financial assets</i>	54,3	76,2	79,9	76,9	78,8	73,8	67,2
Skuldir <i>Liabilities</i>	53,3	102,2	119,8	125,1	132,4	129,5	122,6
Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	9,6	20,9	41,7	47,0	48,4	49,4	48,5
Lántökur <i>Loans</i>	18,9	49,5	46,2	46,0	50,9	47,4	41,3
Innlendar lántökur <i>Domestic loans</i>	5,6	24,9	19,2	21,2	21,5	20,6	18,4
Erlendar lántökur <i>Foreign loans</i>	13,3	24,6	27,0	24,8	29,4	26,8	23,0
Lífeyrisskuldbindingar <i>Pension liabilities</i>	20,5	25,8	25,3	24,9	25,6	25,8	25,9
Viðskiptaskuldir <i>Other accounts payable</i>	4,3	6,0	6,6	7,2	7,4	6,8	6,9
Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	1,0	-26,0	-39,8	-39,8	-53,6	-55,7	-55,4

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

¹ Fræðsluútgjöld eru staðvirk með verðvísitölu samneyslunnar, en undirþáttur hennar er launavísitala opinberra starfsmanna. Með notkun launavísitalu kennara væri staðvirðingin nákvæmari.

Mynd 7. Skuldir ríkissjóðs og sveitarfélaga sem hlutfall af VLF
Figure 7. The liabilities of central and local governments as per cent of GDP

Frekari upplýsingar

Í heftinu hefur megináhersla verið lögð á fjármál hins opinbera, bæði í texta og töflum. Samsvarandi upplýsingar um ríkissjóð, sveitarfélög og almannatryggingar eru á vefsíðu [Hagstofunnar](#).

English summary

In 2013, the financial balance of the general government was 37.1 billion ISK in deficit or 2.1% of GDP, which can be compared with a deficit of 3.8% of GDP for 2012. The reduced deficit in 2013 can be explained by 6.6% increase in revenue and 2.6% increase in expenditure. The general government total revenue amounted to 44.2% of GDP in 2013, compared with 43.6% in 2012 and 41.8% in 2010. The general government total expenditure amounted to 46.3% of GDP in 2013 compared with 47.4% in 2012.

In 2013, the total expenditure on health was 9.1% of GDP, of which 80.1% was financed by the general government and the rest by households. The health expenditure per capita was 402 thousand ISK in 2013 and has decreased by 57 thousand ISK (2013 prices) since 2008 or by 12.4%. The total expenditure on education was 145 billion ISK in 2013 or 8.1% of GDP, of which 90.1% was financed by the general government. The expenditure per capita was 402 thousand ISK in 2013 and has decreased by 60 thousand ISK from 2008 in 2013 prices.

An assessment based on cash transactions data shows that the general government net financial assets, i.e. financial assets less liabilities, were negative by 990 billion ISK in 2013 or 55.4% of GDP. The general government total financial assets amounted to 1,201 billion ISK at the end of 2013 and the total liabilities, 2,191 billion ISK.

All data referred to in this issue of the Statistical Series has been published on the website of [Statistics Iceland](#).

Tafla 14. Rekstrarreikningur hins opinbera árin 2008–2013

Table 14. The general government statement of operations 2008–2013

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	Current prices, in million ISK	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 Heildartekjur Total revenue		653.559	614.290	637.289	681.134	740.324	789.114
11 Skatttekjur Tax revenue		500.773	459.925	474.064	517.824	559.651	595.347
12 Tryggingagjöld Social contributions		41.644	45.912	63.599	66.820	64.882	68.003
13 Fjárfamlög Grants		1.502	2.156	2.403	2.944	3.733	3.180
14 Aðrar tekjur Other revenues		109.640	106.297	97.223	93.546	112.057	122.583
Heildargjöld (2+31)¹ Total expenditure (2+31)		853.725	763.327	791.880	771.800	805.617	826.256
2 Rekstrarútgjöld Expenses		814.936	742.678	780.780	777.200	808.085	824.955
21 Laun Compensation of employees		216.200	223.978	227.055	236.795	250.730	266.547
22 Kaup á vöru og þjónustu Use of goods and services		171.386	187.459	186.892	191.369	200.655	211.064
23 Afskriftir Consumption of fixed capital		27.214	31.992	33.601	35.076	37.090	38.274
24 Vaxtagjöld Interest		49.497	98.553	84.823	84.150	95.812	94.425
25 Framleiðslustyrkir Subsidies		27.326	28.005	27.489	29.133	30.478	32.328
26 Fjárfamlög Grants		3.516	5.329	4.890	4.514	3.838	4.222
27 Félagslegar tilfærslur til heimila Social benefits		89.778	121.981	120.619	138.349	135.268	132.609
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárfamlög ¹ Other expense ¹		230.020	45.380	95.410	57.815	54.215	45.486
31 Fastafjártútgjöld Nonfinancial assets		38.789	20.649	11.100	-5.401	-2.468	1.301
311 Fjárfesting í efnislegum eignum Net acquisition of fixed assets		66.002	52.641	44.701	29.675	34.622	39.575
23 Afskriftir of fixed capital		-27.214	-31.992	-33.601	-35.076	-37.090	-38.274
Tekjuafgangur/halli (1-2-31) Net lending and net borrowing (1-2-31)		-200.167	-149.037	-154.591	-90.666	-65.293	-37.142
32 Peningalegar eignir, hreyfingar Financial assets, transactions		324.406	77.627	34.260	65.661	-74.462	0
33 Skuldir, hreyfingar Liabilities, transactions		524.573	226.664	188.851	156.327	-9.169	0

¹ 192 milljarða króna yfirtaka ríkissjóðs á töpuðum kröfum vegna veðlana Seðlabanka Íslands 2008 er meðtalin. The central government debt assumption of 192 billion ISK in 2008 is included.

Tafla 15. Rekstrarreikningur ríkissjóðs árin 2008–2013

Table 15. The central government statement of operations 2008–2013

Verðlag hvers árs, í milljónum króna		2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 Heildartekjur Total revenue		476.903	447.448	470.802	495.802	543.632	581.741
11 Skatttekjur Tax revenue		360.148	321.362	336.083	361.985	394.854	421.642
12 Tryggingagjöld Social contributions		41.644	45.912	63.599	66.820	64.882	68.003
13 Fjárfamlög Grants		2.370	7.987	8.277	9.392	10.748	10.921
14 Aðrar tekjur Other revenues		72.741	72.186	62.844	57.605	73.147	81.175
Heildargjöld (2+31)¹ Total expenditure (2+31)		668.587	571.089	614.423	588.359	602.108	616.274
2 Rekstrarútgjöld Expenses		657.611	563.050	615.522	600.766	614.174	624.730
21 Laun Compensation of employees		118.125	119.240	120.376	121.105	128.851	137.249
22 Kaup á vöru og þjónustu Use of goods and services		86.439	95.787	93.442	91.505	96.929	101.494
23 Afskriftir Consumption of fixed capital		19.855	23.343	24.565	25.591	26.977	27.924
24 Vaxtagjöld Interest		41.294	91.825	77.560	75.556	86.196	85.798
25 Framleiðslustyrkir Subsidies		23.241	24.472	23.980	24.484	25.193	27.073
26 Fjárfamlög Grants		132.487	155.015	167.483	187.691	183.160	191.378
27 Félagslegar tilfærslur til heimila Social benefits		16.234	20.952	22.421	28.079	23.506	19.632
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárfamlög ¹ Other expense ¹		219.936	32.417	85.697	46.757	43.362	34.182
31 Fastafjártútgjöld Nonfinancial assets		10.976	8.039	-1.099	-12.407	-12.067	-8.456
311 Hrein fjárfesting í efnislegum eignum Net acquisition of fixed assets		30.831	31.382	23.465	13.184	14.910	19.468
23 Afskriftir of fixed capital		-19.855	-23.343	-24.565	-25.591	-26.977	-27.924
Tekjuafgangur/halli (1-2-31) Net lending and net borrowing (1-2-31)		-191.685	-123.642	-143.621	-92.558	-58.475	-34.533
32 Peningalegar eignir, hreyfingar Financial assets, transactions		290.259	90.529	31.885	72.992	-76.894	0
33 Skuldir, hreyfingar Liabilities, transactions		481.944	214.170	175.505	165.550	-18.418	0

¹ 192 milljarða króna yfirtaka ríkissjóðs á töpuðum kröfum vegna veðlana Seðlabanka Íslands 2008 er meðtalin. The central government debt assumption of 192 billion ISK in 2008 is included.

Tafla 16. Rekstrarreikningur sveitarfélaga árin 2008–2013

Table 16. The local government statement of operations 2008–2013

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	<i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 Heildartekjur Total revenue		193.381	189.279	192.585	214.676	225.734	238.589
11 Skatttekjur Tax revenue		140.625	138.563	137.981	155.839	164.797	173.705
12 Tryggingagjöld Social contributions		—	—	—	—	—	—
13 Fjárfamlög Grants		18.783	18.714	21.442	24.826	24.309	25.876
14 Aðrar tekjur Other revenues		33.974	32.001	33.162	34.011	36.628	39.007
Heildargjöld (2+31) Total expenditure (2+31)		206.257	204.234	205.511	219.427	233.077	244.750
2 Rekstrarútgjöld Expenses		178.472	191.694	193.333	212.442	223.512	235.031
21 Laun Compensation of employees		83.145	89.385	90.370	98.816	103.850	110.118
22 Kaup á vöru og þjónustu Use of goods and services		58.434	60.893	62.635	68.122	71.910	76.872
23 Afskriftir Consumption of fixed capital		7.359	8.649	9.036	9.485	10.113	10.350
24 Vaxtagjöld Interest		8.180	6.708	7.242	8.576	9.602	8.613
25 Framleiðslustyrkir Subsidies		3.900	3.226	3.218	4.301	4.875	5.065
26 Fjárfamlög Grants		868	982	1.015	1.162	1.133	1.125
27 Félagslegar tilfærslur til heimila Social benefits		6.929	9.227	10.321	11.723	11.634	12.087
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárfamlög Other expense		9.657	12.624	9.497	10.257	10.394	10.800
31 Fastafjárútgjöld Nonfinancial assets		27.785	12.540	12.178	6.985	9.565	9.719
311 Fjárfesting í efnislegum eignum Net acquisition of fixed assets		35.143	21.189	21.214	16.470	19.678	20.069
23 Afskriftir of fixed capital		-7.359	-8.649	-9.036	-9.485	-10.113	-10.350
Tekjuafgangur/halli (1-2-31) Net lending and net borrowing (1-2-31)		-12.876	-14.955	-12.926	-4.751	-7.343	-6.161
32 Peningalegar eignir, hreyfingar Financial assets, transactions		14.851	7.045	-7.587	947	-269	0
33 Skuldir, hreyfingar Liabilities, transactions		27.727	22.000	5.339	5.697	7.074	0

Tafla 17. Rekstrarreikningur almannatrygginga árin 2008–2013

Table 17. The social security funds' statement of operations 2008–2013

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	<i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 Heildartekjur Total revenue		113.183	133.634	142.939	160.829	157.862	164.271
11 Skatttekjur Tax revenue		—	—	—	—	—	—
12 Tryggingagjöld Social contributions		—	—	—	—	—	—
13 Fjárfamlög Grants		110.258	131.524	141.721	158.900	155.580	161.870
14 Aðrar tekjur Other revenues		2.926	2.110	1.217	1.929	2.282	2.401
Heildargjöld (2+31) Total expenditure (2+31)		108.790	144.074	140.983	154.186	157.337	160.719
2 Rekstrarútgjöld Expenses		108.762	144.005	140.962	154.165	157.303	160.681
21 Laun Compensation of employees		14.930	15.353	16.310	16.875	18.029	19.181
22 Kaup á vöru og þjónustu Use of goods and services		26.513	30.779	30.815	31.742	31.816	32.698
23 Afskriftir Consumption of fixed capital		—	—	—	—	—	—
24 Vaxtagjöld Interest		22	20	22	18	14	14
25 Framleiðslustyrkir Subsidies		185	307	291	348	410	190
26 Fjárfamlög Grants		70	5.404	5.430	5.834	6.449	7.205
27 Félagslegar tilfærslur til heimila Social benefits		66.615	91.802	87.876	98.547	100.128	100.889
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárfamlög Other expense		427	339	217	801	458	504
31 Fastafjárútgjöld Nonfinancial assets		28	70	21	22	34	38
311 Fjárfesting í efnislegum eignum Net acquisition of fixed assets		28	70	21	22	34	38
23 Afskriftir of fixed capital		—	—	—	—	—	—
Tekjuafgangur/halli (1-2-31) Net lending and net borrowing (1-2-31)		4.394	-10.440	1.956	6.643	525	3.552
32 Peningalegar eignir, hreyfingar Financial assets, transactions		19.296	-19.947	9.962	-8.278	2.701	0
33 Skuldir, hreyfingar Liabilities, transactions		14.902	-9.506	8.007	-14.921	2.176	0

Tafla 18. Sundurliðun á tekjum hins opinbera 2008–2013

Table 18. Detailed classification of general government revenue 2008–2013

Verðlag hvers árs, í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Heildartekjur Total revenue	653.559	614.290	637.289	681.134	740.324	789.114
11 Skatttekjur Tax revenue	500.773	459.925	474.064	517.824	559.651	595.347
111 Skattar á tekjur og hagnað <i>Taxes on income and profits</i>	263.455	239.890	239.664	266.823	283.238	307.042
112 Skattar á launagreiðslur og vinnafl <i>Taxes on payroll and workforce</i>	2.243	2.470	2.827	2.900	5.402	6.609
113 Eignarskattar <i>Taxes on property</i>	32.039	31.163	35.455	37.989	42.389	44.729
114 Skattar á vöru og þjónustu <i>Taxes on goods and services</i>	195.018	174.890	184.179	196.257	211.999	221.295
115 Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti <i>Taxes on international trade and transactions</i>	5.864	5.309	5.952	7.288	7.682	5.595
116 Aðrir skattar <i>Other taxes</i>	2.153	6.203	5.988	6.567	8.942	10.077
12 Tryggingargjöld Social contributions	41.644	45.912	63.599	66.820	64.882	68.003
13 Fjárfamlög Grants	1.502	2.156	2.403	2.944	3.733	3.180
131 Fjárfamlög frá opinberum aðilum, erlendum <i>From foreign gov.</i>	0	0	0	321	846	200
132 Fjárfamlög frá alþjóðastofnunum <i>From international organisations</i>	1.502	2.156	2.403	2.623	2.887	2.980
133 Fjárfamlög frá hinu opinbera <i>From other general government units</i>	—	—	—	—	—	—
14 Aðrar tekjur Other revenues	109.640	106.297	97.223	93.546	112.057	122.583
141 Eignatekjur <i>Property income</i>	57.047	53.364	39.990	34.574	46.986	55.073
142 Sala á vöru og þjónustu <i>Sale of goods and services</i>	47.491	46.485	48.930	49.757	58.062	60.762
143 Sektir og skaðabætur <i>Fines, penalties and forfeits</i>	1.846	2.714	3.214	4.485	2.844	2.686
144 Frjáls fjárfamlög <i>Voluntary transfers other than grants</i>	1.419	1.511	1.745	1.627	1.636	1.400
145 Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur Miscellaneous and unidentified revenue	1.837	2.223	3.344	3.102	2.530	2.662

Tafla 19. Tekjur hins opinbera árin 2008–2013

Table 19. The general government revenue 2008–2013

Hlutfall af vergri landsframleiðslu Per cent of GDP	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 Heildartekjur Total revenue	44,2	41,0	41,5	41,8	43,6	44,2
11 Skatttekjur Tax revenue	33,8	30,7	30,9	31,8	32,9	33,3
111 Skattar á tekjur og hagnað Taxes on income and profits	17,8	16,0	15,6	16,4	16,7	17,2
112 Skattar á laungreiðslur og vinnuafli Taxes on payroll and workforce	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4
113 Eignarskattar Taxes on property	2,2	2,1	2,3	2,3	2,5	2,5
114 Skattar á vöru og þjónustu Taxes on goods and services	13,2	11,7	12,0	12,1	12,5	12,4
115 Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti Taxes on international trade	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3
116 Aðrir skattar Other taxes	0,2	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6
12 Tryggingagjöld Social contributions	2,8	3,1	4,1	4,1	3,8	3,8
13 Fjárfamlög Grants	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
131 Frá erlendum opinberum aðilum From foreign governments	—	—	—	0,0	0,0	0,0
132 Frá alþjóðastofnunum From international organisations	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
133 Frá opinberum aðilum From other general government units	—	—	—	—	—	—
14 Aðrar tekjur Other revenues	7,4	7,1	6,3	5,7	6,6	6,9
141 Eignatekjur Property income	3,9	3,6	2,6	2,1	2,8	3,1
142 Sala á vöru og þjónustu Sale of goods and services	3,2	3,1	3,2	3,1	3,4	3,4
143 Sektir og skaðabætur Fines, penalties and forfeits	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
144 Frjáls fjárfamlög Voluntary transfers other than grants	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
145 Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur Misc. and unidentified revenue	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
Innbyrðis hlutdeild Percentage breakdown						
1 Heildartekjur Total revenue	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
11 Skatttekjur Tax revenue	76,6	74,9	74,4	76,0	75,6	75,4
111 Skattar á tekjur og hagnað Taxes on income and profits	40,3	39,1	37,6	39,2	38,3	38,9
112 Skattar á laungreiðslur og vinnuafli Taxes on payroll and workforce	0,3	0,4	0,4	0,4	0,7	0,8
113 Eignarskattar Taxes on property	4,9	5,1	5,6	5,6	5,7	5,7
114 Skattar á vöru og þjónustu Taxes on goods and services	29,8	28,5	28,9	28,8	28,6	28,0
115 Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti Taxes on international trade	0,9	0,9	0,9	1,1	1,0	0,7
116 Aðrir skattar Other taxes	0,3	1,0	0,9	1,0	1,2	1,3
12 Tryggingagjöld Social contributions	6,4	7,5	10,0	9,8	8,8	8,6
13 Fjárfamlög Grants	0,2	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4
131 Frá erlendum opinberum aðilum From foreign governments	—	—	—	0,0	0,1	0,0
132 Frá alþjóðastofnunum From international organisations	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
133 Frá opinberum aðilum From other general government units	—	—	—	—	—	—
14 Aðrar tekjur Other revenues	16,8	17,3	15,3	13,7	15,1	15,5
141 Eignatekjur Property income	8,7	8,7	6,3	5,1	6,3	7,0
142 Sala á vöru og þjónustu Sale of goods and services	7,3	7,6	7,7	7,3	7,8	7,7
143 Sektir og skaðabætur Fines, penalties and forfeits	0,3	0,4	0,5	0,7	0,4	0,3
144 Frjáls fjárfamlög Voluntary transfers other than grants	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
145 Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur Misc. and unidentified revenue	0,3	0,4	0,5	0,5	0,3	0,3

Tafla 20. Heildarútgjöld hins opinbera 2008–2013, hagræn flokkun

Table 20. The general government expenditure by economic type 2008–2013

Verðlag hvers árs, í milljónum króna Current prices, in million ISK	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Heildarútgjöld (2+31)¹ Total expenditure (2+31)¹	853.725	763.327	791.880	771.800	805.617	826.256
2 Rekstrarútgjöld Expenses	814.936	742.678	780.780	777.200	808.085	824.955
21 Laun Compensation of employees	216.200	223.978	227.055	236.795	250.730	266.547
22 Kaup á vöru og þjónustu Use of goods and services	171.386	187.459	186.892	191.369	200.655	211.064
23 Afskriftir Consumption of fixed capital	27.214	31.992	33.601	35.076	37.090	38.274
24 Vaxtagjöld Interest	49.497	98.553	84.823	84.150	95.812	94.425
25 Framleiðslustyrkir Subsidies	27.326	28.005	27.489	29.133	30.478	32.328
26 Fjárfamlög Grants	3.516	5.329	4.890	4.514	3.838	4.222
27 Félagslegar tilfærslur til heimila Social benefits	89.778	121.981	120.619	138.349	135.268	132.609
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárfamlög ¹ Other expense ¹	230.020	45.380	95.410	57.815	54.215	45.486
31 Fastafjárútgjöld Nonfinancial assets	38.789	20.649	11.100	-5.401	-2.468	1.301
311 Fjárfesting í efnislegum eignum Net acquisition of fixed assets	66.002	52.641	44.701	29.675	34.622	39.575
23 Afskriftir (-) Consumption of fixed capital	-27.214	-31.992	-33.601	-35.076	-37.090	-38.274
Hlutfall af landsframleiðslu Per cent of GDP						
Heildarútgjöld (2+31)¹ Total expenditure (2+31)¹	57,7	51,0	51,5	47,4	47,4	46,3
2 Rekstrarútgjöld Expenses	55,1	49,6	50,8	47,7	47,6	46,2
21 Laun Compensation of employees	14,6	15,0	14,8	14,5	14,8	14,9
22 Kaup á vöru og þjónustu Use of goods and services	11,6	12,5	12,2	11,8	11,8	11,8
23 Afskriftir Consumption of fixed capital	1,8	2,1	2,2	2,2	2,2	2,1
24 Vaxtagjöld Interest	3,3	6,6	5,5	5,2	5,6	5,3
25 Framleiðslustyrkir Subsidies	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8
26 Fjárfamlög Grants	0,2	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2
27 Félagslegar tilfærslur til heimila Social benefits	6,1	8,1	7,9	8,5	8,0	7,4
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárfamlög ¹ Other expense ¹	15,5	3,0	6,2	3,6	3,2	2,5
31 Fastafjárútgjöld Nonfinancial assets	2,6	1,4	0,7	-0,3	-0,1	0,1
311 Fjárfesting í efnislegum eignum Net acquisition of fixed assets	4,5	3,5	2,9	1,8	2,0	2,2
23 Afskriftir (-) Consumption of fixed capital	-1,8	-2,1	-2,2	-2,2	-2,2	-2,1

¹ 192 milljarða króna yfirtaka ríkissjóðs á töpuðum kröfum vegna veðlana Seðlabanka Íslands 2008 er meðtalin. The central government debt assumption of 192 billion ISK in 2008 is included.

Tafla 21. Peningalegar eignir og skuldir hins opinbera 2008–2013

Table 21. The general government financial assets and liabilities 2008–2013

Verðlag hvers árs, í millj. króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
62 Peningalegar eignir <i>Financial assets</i>	1.127.564	1.197.111	1.181.143	1.282.718	1.253.515	1.200.955
6212 Sjóður og bankareikningar <i>Currency and deposits</i>	219.226	263.764	364.749	568.430	511.313	429.419
6213 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	18	21	220	225	19	20
6214 Lánveitingar <i>Loans</i>	497.286	396.577	271.808	177.211	192.792	205.098
6215 Hlutafé <i>Shares and other equity</i>	230.863	369.224	378.708	367.985	365.406	369.491
6218 Viðskiptakröfur <i>Other accounts receivable</i>	180.170	167.525	165.659	168.868	183.985	196.927
63 Skuldir <i>Liabilities</i>	1.512.827	1.794.011	1.921.313	2.155.359	2.200.510	2.190.711
6313 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	308.697	624.684	722.456	788.758	839.575	866.862
63x5 Lántökur <i>Loans</i>	732.915	692.430	705.769	828.872	806.364	738.334
6315 Innlendir aðilar <i>Domestic loans</i>	368.378	287.775	324.945	350.148	350.166	328.236
6325 Erlendir aðilar <i>Foreign loans</i>	364.537	404.656	380.824	478.724	456.198	410.098
6316 Lifeyrisskuldbindingar <i>Insurance technical reserves</i>	382.337	378.239	383.089	416.894	438.557	462.456
6318 Viðskiptaskuldir <i>Other accounts payable</i>	88.877	98.658	109.999	120.835	116.013	123.058
Hrein peningaleg eign (62–63) <i>Net financial assets (62–63)</i>	-385.263	-596.900	-740.170	-872.641	-946.995	-989.756
Hlutfall af vergri landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>						
62 Peningalegar eignir <i>Financial assets</i>	76,2	79,9	76,9	78,8	73,8	67,2
6212 Sjóður og bankareikningar <i>Currency and deposits</i>	14,8	17,6	23,7	34,9	30,1	24,0
6213 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6214 Lánveitingar <i>Loans</i>	33,6	26,5	17,7	10,9	11,3	11,5
6215 Hlutafé <i>Shares and other equity</i>	15,6	24,7	24,6	22,6	21,5	20,7
6218 Viðskiptakröfur <i>Other accounts receivable</i>	12,2	11,2	10,8	10,4	10,8	11,0
63 Skuldir <i>Liabilities</i>	102,2	119,8	125,0	132,4	129,5	122,6
6313 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	20,9	41,7	47,0	48,4	49,4	48,5
63x5 Lántökur <i>Loans</i>	49,5	46,2	45,9	50,9	47,4	41,3
6315 Innlendir aðilar <i>Domestic loans</i>	24,9	19,2	21,1	21,5	20,6	18,4
6325 Erlendir aðilar <i>Foreign loans</i>	24,6	27,0	24,8	29,4	26,8	23,0
6316 Lifeyrisskuldbindingar <i>Insurance technical reserves</i>	25,8	25,3	24,9	25,6	25,8	25,9
6318 Viðskiptaskuldir <i>Other accounts payable</i>	6,0	6,6	7,2	7,4	6,8	6,9
Hrein peningaleg eign (62–63) <i>Net financial assets (62–63)</i>	-26,0	-39,9	-48,2	-53,6	-55,7	-55,4

Tafla 22. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera 2008–2013

Table 22. The general government expenditure on health 2008–2013

Verðlag hvers árs, í millj. króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Opinber heilbrigðisútgjöld alls¹ <i>Total public expenditure on health¹</i>	111.688	118.328	114.633	118.511	124.065	130.194
1 Lækningavörur og hjálpartæki <i>Medical prod., appliances and equipment</i>	11.632	13.617	12.602	12.401	12.251	11.715
2 Þjónusta við ferilsjúklinga <i>Outpatient services</i>	21.174	22.128	22.002	23.070	24.071	25.391
3 Sjúkrahúsaþjónusta <i>Hospital services</i>	75.519	78.810	76.094	78.924	83.554	88.195
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>Public health services</i>	720	763	741	554	520	391
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>Health n.e.c.</i>	2.643	3.011	3.194	3.562	3.669	4.502
Slutfall af vergri landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>						
Opinber heilbrigðisútgjöld alls¹ <i>Total public expenditure on health¹</i>	7,54	7,90	7,46	7,28	7,30	7,29
1 Lækningavörur og hjálpartæki <i>Medical prod., appliances and equipment</i>	0,79	0,91	0,82	0,76	0,72	0,66
2 Þjónusta við ferilsjúklinga <i>Outpatient services</i>	1,43	1,48	1,43	1,42	1,42	1,42
3 Sjúkrahúsaþjónusta <i>Hospital services</i>	5,10	5,26	4,95	4,85	4,92	4,94
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>Public health services</i>	0,05	0,05	0,05	0,03	0,03	0,02
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>Health n.e.c.</i>	0,18	0,20	0,21	0,22	0,22	0,25
Staðvart á mann, þús. króna á verðlagi samneyslu 2013						
<i>Per capita, at 2013 prices of government final consumption</i>						
Opinber heilbrigðisútgjöld alls¹ <i>Total public expenditure on health¹</i>	458,6	441,9	413,3	409,4	403,8	401,6
1 Lækningavörur og hjálpartæki <i>Medical prod., appliances and equipment</i>	47,8	50,9	45,4	42,8	39,9	36,1
2 Þjónusta við ferilsjúklinga <i>Outpatient services</i>	86,9	82,6	79,3	79,7	78,3	78,3
3 Sjúkrahúsaþjónusta <i>Hospital services</i>	310,1	294,3	274,4	272,6	272,0	272,1
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>Public health services</i>	3,0	2,8	2,7	1,9	1,7	1,2
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>Health n.e.c.</i>	10,9	11,2	11,5	12,3	11,9	13,9

¹ Kaup heimila á heilbrigðisþjónustu frá hinu opinbera hafa verið dregin frá. *The households purchase of public health care is excluded.*

Tafla 23. Fræðsluútgjöld hins opinbera 2008–2013

Table 23. The general government expenditure on education 2008–2013

Verðlag hvers árs, í milljónum króna Current prices, in million ISK	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Opinber fræðsluútgjöld alls¹ Total expenditure on education¹						
1 Leikskóla- og barnaskólastig Pre-primary and primary education	48.461	49.897	48.956	49.377	50.641	53.510
2 Unglinga- og framhaldsskólastig Secondary education	35.454	37.160	36.149	36.884	39.470	41.397
3 Viðbótarstig, önnur framhaldsmenntun ekki á háskólastigi Postsecondary nontertiary education	251	218	213	204	211	220
4 Háskólastig Tertiary education	22.038	23.852	25.055	23.275	25.546	27.696
5 Menntun óflokkuð á skólastig Education n.e.c.	1.995	2.112	2.108	2.001	2.232	2.404
6 Stoðþjónusta í skólastarfi Subsidiary services to education	1.473	1.686	2.046	2.097	1.933	2.359
7 Menntamál, ótalín annars staðar Education n.e.c.	2.173	2.010	2.204	2.503	2.515	2.693
Hlutfall af vergri landsframleiðslu Per cent of GDP						
Opinber fræðsluútgjöld alls¹ Total expenditure on education¹						
1 Leikskóla- og barnaskólastig Pre-primary and primary education	3,27	3,33	3,19	3,03	2,98	3,00
2 Unglinga- og framhaldsskólastig Secondary education	2,39	2,48	2,35	2,26	2,32	2,32
3 Viðbótarstig, önnur framhaldsmenntun ekki á háskólastigi Postsecondary nontertiary education	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
4 Háskólastig Tertiary education	1,49	1,59	1,63	1,43	1,50	1,55
5 Menntun óflokkuð á skólastig Education n.e.c.	0,13	0,14	0,14	0,12	0,13	0,13
6 Stoðþjónusta í skólastarfi Subsidiary services to education	0,10	0,11	0,13	0,13	0,11	0,13
7 Menntamál, ótalín annars staðar Education n.e.c.	0,15	0,13	0,14	0,15	0,15	0,15
Staðvart á mann, þús. króna á verðlagi samneyslu 2013						
<i>Per capital, at 2013 prices of government final consumption</i>						
Opinber fræðsluútgjöld alls¹ Total expenditure on education¹						
1 Leikskóla- og barnaskólastig Pre-primary and primary education	199,0	186,4	176,5	170,6	164,8	165,1
2 Unglinga- og framhaldsskólastig Secondary education	145,6	138,8	130,3	127,4	128,5	127,7
3 Viðbótarstig, önnur framhaldsmenntun ekki á háskólastigi Postsecondary nontertiary education	1,0	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
4 Háskólastig Tertiary education	90,5	89,1	90,3	80,4	83,2	85,4
5 Menntun óflokkuð á skólastig Education n.e.c.	8,2	7,9	7,6	6,9	7,3	7,4
6 Stoðþjónusta í skólastarfi Subsidiary services to education	6,0	6,3	7,4	7,2	6,3	7,3
7 Menntamál, ótalín annars staðar Education n.e.c.	8,9	7,5	7,9	8,6	8,2	8,3

¹ Kaup heimila á fræðsluþjónustu frá hinu opinbera hafa verið dregin frá. The households purchase of public education is excluded.

Hagtíðindi **Pjóðhagsreikningar**
Statistical Series **National accounts**

99. árg. • 6. tbl. 2014:4

ISSN 0019-1078 ISSN 1670-4657 (prentútgáfa *print edition*) • ISSN 1670-4665 (rafræn útgáfa *PDF*)

Verð kr. Price ISK 1.300 • € 11

Umsjón *Supervision* Hólmfriður S. Sigurðardóttir • holmfridur.sigurdardottir@hagstofa.is

Sími *Telephone* +(354) 528 1000

© Hagstofa Íslands *Statistics Iceland* • Borgartúni 21a 150 Reykjavík Iceland

Bréfasími *Fax* +(354) 528 1099

Öllum eru heimil afnot af ritinu. Vinsamlegast getið heimildar. *Please quote the source.*

www.hagstofa.is/hagtidindi www.statice.is/series